

Examensarbete 15 hp 2012
Konstnärlig kandidatexamen
Institutionen för klassisk musik

Handledare: Peter Berlind Carlson

Victor Alsén

Examensarbete

Kandidatexamen

**8 juni 2012/
Musikkhøgskole**

/Norges

Victor Alsén, klarinett

Kungl. Musikhögskolan
i Stockholm
Royal College of Music
Valhallavägen 105
Box 27711
SE-115 91 Stockholm
Sweden

+46 8 16 18 00 Tel
+46 8 664 14 24 Fax
info@kmh.se
www.kmh.se

Program

W.A. Mozart - Klarinettkonsert K.622, sats I exposition (1791)

Mozart färdigställde sin enda klarinettkonsert 28 september 1791, bara några månader före sin död. Han skrev den för den berömda klarinettvirtuosen Anton Stadler, som urfuppförde konserten 16 oktober samma år i Prag. Med största sannolikhet komponerades verket för bassett-klarinet, ett ganska ovanligt instrument även på den tiden, som dock Stadler hade bemästrat. Idag spelas konserten oftast på A-klarinet, i en version där tonerna från bassett-klarinetts djupaste register har fått transponeras upp för att bli spelbara. Konserten har en väldigt lätt och glad karaktär, och värd att nämna är avsaknaden av någon utskrivna kadens i solostämman. Det sägs att klarinet var Mozarts favoritinstrument, vilket jag tycker märks tydligt i denna konsert, där han har skapat enkla teman som lyckas uttrycka glädje, eufori och gudomlighet, samtidigt som det ofta vilar en karaktär av vemod och sårbarhet över dem.

C. Nielsen - Klarinettkonsert Op. 57, sats I (1928)

1921 hörde Nielsen Köpenhamns Blåskvintett spela, och blev genast tagen av gruppens vackra klang och musikalitet, vilket inspirerade honom till att vilja komponera en konsert för var och en av gruppens medlemmar. Dock var det bara flöjtkonserten samt klarinettkonserten som blev till. I klarinettkonserten strider tonarterna E och F med varandra, och virveltrumman har en viktig roll då lyriska, vackra partier abrupt ersätts av kaotiska och maniska inslag. Aage Oxenvad, som konserten skrevs åt, kommenterade att Nielsen verkade ha kunnat spela klarinet, eftersom han tenderade att använda instrumentets alla svåraste toner i solostämman.

C. Debussy - Première Rhapsodie (1910)

Trots sin öppna kritik mot Pariskonservatoriets metoder och system, bland annat tävlingen Prix de Rome, gick Debussy med på att komponera två verk till 1910 års tävling vid konservatoriet. Première Rhapsodie var det större av dessa två verk, och trots namnets antydning så skrev han aldrig någon Deuxième Rhapsodie. Verket har en drömliknande karaktär, där klarinetten får visa både sin sjungande samt tekniska förmåga.

F. Donatoni - Clair, sats I (1980)

I detta solostycke för klarinett används instrumentets virtuosa förmåga till att skapa briljanta gester som löper fort upp och ner över hela registret, med ett tonmaterial där tonen D känns mest central. Verket är rytmiskt komplext dock helt utan taktstreck. Donatoni leker med fraserna på ett kreativt men strukterat sätt, t ex genom att spegelvända långa partier och bryta upp de med rytmiska förändringar och betoningar. Det är det roligaste solostycket jag har spelat!

Reflektioner

Mina tre år på Kungliga Musikhögskolan i Stockholm och Norges Musikkhøgskole i Oslo har fört mig närmare mitt mål att bli en professionell klarinettist, men under dessa tre år har jag även haft tid att reflektera över varför jag vill bli musiker, och inte minst, hur ens personlighet och inställning till musik – och även till andra människor - påverkar ens musikaliska uttryck och även utvecklingshastighet. Jag har valt att skriva om en av mina förebilder inom musiken, som fått mig på dessa tankebanor.

Min klarinettlärare i Oslo, professor Hans Christian Bræin, är på många sätt en förebild för mig. Mitt första möte med honom var över telefon. Jag var mitt i processen med att söka till Norges Musikkhøgskole för att studera för honom som utbytesstudent. Jag kommer inte riktigt ihåg varför jag ringde; kanske undrade jag något angående själva ansökningsprocessen, eller så ville jag bara introducera mig själv. Vad jag däremot tydligt kommer ihåg är hur intresserad han var av att lyssna på mig och mina frågor, och det faktum att telefonsamtalet nästan blev som en minilektion för mig, trots att jag var en total främling för honom.

Under hela min tid i Oslo med Hans Christian som lärare, har hans otroliga hängivelse till sin lärarroll aldrig upphört att inspirera mig. Varje lektion har varit mycket mer än bara en lektion i hur man spelar klarinett; jag har lärt mig mycket om hur man mentalt kan tackla hinder oavsett om det gäller tekniska svårigheter i ens repertoar eller hinder kopplade till självdisciplin, negativ självkritik och självbild, eller förberedelseprocessen inför provspelningar och konserter. Det är svårt att summera all insikt jag har fått genom utbyten av idéer och tankar med Hans Christian, men en av de viktigaste sakerna han har lärt mig är hur avgörande ens egen attityd och inställning är om man vill nå framgång.

En av Hans Christians egenskaper som inspirerar mig är hans strävan efter perfektion i allt han gör. Exempelvis förklarar han att han alltid siktar på att bemästra de tekniska och musikaliska svårigheterna i den musik han spelar till den grad att de blir lättare än de ”lätta” delarna. Detta sätt att förhålla sig till det man

tycker är svårast, dvs att tackla det med en positiv attityd och övertygelse om att det går att få det så bra som man vill, är ett tankesätt vars koncept jag förvisso länge har förstått, men som jag först efter att ha börjat studera för Hans Christian verkligen har börjat anamma. Och det har definitivt hjälpt mig i övningsrummet. Det finns många musiker som jag älskar att lyssna på, men som jag troligtvis inte skulle uppskatta att vara med eller ha så mycket att lära av för den delen. Hans Christian är en ödmjuk, intelligent och empatisk person som alltid lyssnar och alltid bryr sig. Han spelar musik för att musiken har en betydelse för honom; inte för att imponera på andra med sin talang och färdighet. Det är sådana musiker jag verkligen tycker har något att tillföra musiken. Under mina tre år på kandidatprogrammet har jag om inte annat insett att det är en sådan musiker jag vill bli, och hur viktigt det faktiskt är för mig.

Kungl. Musikhögskolan
i Stockholm
Royal College of Music
Valhallavägen 105
Box 27711
SE-115 91 Stockholm
Sweden

+46 8 16 18 00 Tel
+46 8 664 14 24 Fax
info@kmh.se
www.kmh.se

